

IFA-nytt

1975 års London-kongress

Den brittiska avdelningen av International Fiscal Association var värd för fjolårets skattekongress den 21–26 september i London med över 1 500 deltagare från ca 40 nationer. Det var tio år sen sist i denna stad. Som välrutinerad kongresspresident fungerade avdelningens ordförande Mr Alun G. Davies, Executive Director i Rio Tinto Zinc Corp. Ltd.

Kongressen genomfördes program- och stilenligt, trots de yttre tecknen på dagens politiska spänningar i världsstaden. Så t ex genomfördes varje dag i fruktan för ev. bombattentat noggsamt alla portföljer m. m. som medfördes till kongresslokalerna.

I sitt hälsningsanförande framhöll Mr Davies bl a att det inte var någon tillfällighet att det var två ämnen som intimt sammanhänge med det internationella kapitalets och det tekniska kunnandets (know how) skatteproblem som skulle diskuteras. Både relationerna mellan internationellt närbesläktade företag och de internationella överföringarna av tekniskt kunnande var nämligen frågor som stod på listan över problem vilka kunde betecknas som högaktuella. Man kunde räkna med att de bidrag till diskussionen som lämnats i årets kongresshäften skulle komma att värdesättas, inte minst av FN:s skattekommitté som under de senaste fem åren sökt en lösning på dessa och andra närstående problem. Här kunde enligt Mr Davies IFA f. ö. inte undgå den skattemässiga konfrontationen mellan I-länderna och den tredje världen.

Tekniskt kunnande m. m.

Det första ämnet handlade om den skattemässiga behandlingen av tekniskt kunnande – know how, patent och andra immateriella rättigheter samt tekniskt bistånd.

Diskussionerna leddes under ordförandeskap av M. Pierre Kerlan från franska finansministeriet. Generalrapportör var Mr C. J. Crowe, skatteexpert hos Imperial Chemical Industries (tidigare hos Inland Revenue). Ett 20-tal nationalrapporter förelåg, däribland en översikt över de svenska reglerna på området, författad av advokaten Allan Stenshamn.

I kongressresolutionen framhölls inledningsvis betydelsen av ett fritt utbyte över gränserna av det tekniska kunnandet för att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen.

I de länder som importerade och exporterade detta kunnande borde skattereglerna vara ägnade att uppmuntra ett sådant utbyte. Framför allt borde dubbelbeskattning undvikas. Vidare betonades att en hög beskattning i den stat där utnyttjandet ägde rum av ersättningarna för det tekniska kunnandet skulle vara till nackdel för denna stat. En inkomstbeskattning borde ske på nettoinkomsten efter avdrag för omkostnaderna. Slutligen konstaterades att det inte fanns någon allmän överensstämmelse om vilken stat som ägde företräde till beskattningsrätten, import- eller exportstaten.

Kongressresolutionen utmynnade i följande rekommendationer.

1. Alla ersättningar som betalades för tekniskt kunnande bör utgöra avdragsgill omkostnad hos utbetalaren.
2. Den importerande staten bör om möjligt överväga möjligheten av att från beskattning undantaga sådana ersättningar.
3. Skulle sådan skattebefrielse inte vara möjlig, bör beskattningen i importstaten baseras på nettoinkomsten. Av praktiska skäl bör beskattningsunderlaget kunna bestämmas genom ett schablonavdrag för omkostnaderna eller t ex genom att beskatta bruttoinkomsten efter en reducerad skattesats.
4. När ersättningar för tekniskt kunnande utbetalas mellan sinsemellan närstående bolag bör beskattningen bestämmas med hänsyn till vad som enligt allmänna regler gäller för oberoende företag, förutsatt att utbetalningarna håller sig inom vad som är normalt, dvs. "at arm's length".
5. I den mån förut angivna rekommendationer inte redan är inskrivna i den interna lagstiftningen är det angeläget att importerande resp. exporterande stater införlivar dessa rekommendationer i sina skatteavtal.
6. I fall då utvecklingsländer beviljar särskilda skattelättnader för att dra till sig tekniskt kunnande, bör sådana åtgärder i den exporterande staten om möjligt motsvaras av en fiktiv skatteavräkning ("tax sparing measures") aningen genom skatteavtal eller genom ensidiga interna föreskrifter.
7. Importerande eller exporterande stater bör ha rätt att – för att hindra missbruk – avvika från ovannämnda rekommendationer.

Kostnadsfördelningen mellan närstående företag

Det andra ämnet rörde frågan om kostnadsfördelning efter "arm's length" vid internationella affärer mellan sinsemellan närstående företag.

Mötesordförande var Mr R. T. Esam, skatteexpert hos Shell International Petroleum Co Ltd. Generalrapportör var Mr W. Ritter, skatteexpert hos BASF AG (tidigare i västtyska Bundesfinanzministerium). En särskild panel under ordförandeskap av professor S. S. Surrey vid Harvard Law School samordnade diskussionen. Även i detta ämne fanns svensk representation bland nationalrapportörerna genom kammarrättsfiskalen Claes Söderström.

Mr Esam framhöll bland mycket annat att huvudproblemet var att skapa garantier för att kostnader som uppkommit i korrekta affärstransaktioner blev skattemässigt godtagna och att dubbelbeskattning undveks.

I den livliga debatt som ämnet framkallade märktes bl. a. professor Sven-Olof Lodin, som kunde omtala att frågan om överföringar mellan bolag, inom och utom koncern, var föremål för särskild uppmärksamhet i de nordiska länderna.

I kongressresolutionen underströks bl a nödvändigheten av att slå fast objektiva kriterier för kostnadsfördelningen mellan internationella besläktade

företag. Den fördelning eller kostnadsbelastning som verkställts i varje enskilt fall och som i sig själv framstår som rättfärdig får enligt resolutionen inte underkännas bara därför att bolagen i fråga är sinsemellan närstående.

1. I resolutionens fortsättning rekommenderas staterna att vid fastställandet av de avdragsgilla kostnaderna i samband med affärer mellan närstående internationella företag göra alla ansträngningar för att såvitt möjligt undvika sådan dubbelbeskattning som kan uppkomma genom den interna lagstiftningen.

2. Vidare rekommenderas att i fråga om vissa typer av kostnader följande principer skall vara vägledande vid den skattemässiga kostnadsfördelningen.

a) De kostnader och utgifter som hänför sig till moderbolagets kontrollerande verksamhet såsom aktieägare i sitt utländska engagement bör vara avdragsgilla hos moderbolaget.

b) När ett moderbolag eller annat närstående bolag tillhandahåller ett utländskt dotterbolag särskilda tjänster – t ex kommersiella tjänster, reklam eller patenträttigheter m. m. – bör kostnaden för sådana tjänster vara avdragsgilla hos dotterbolaget i den mån tjänsterna är till fördel för dotterbolagets agerande. Det avdragsgilla beloppet bör i allmänhet svara mot moderbolagets eller det närstående bolagets kostnader. Denna princip bör emellertid inte utesluta möjligheten av att, när så lämpligen kan ske, det avdragsgilla beloppet bestäms med ledning av marknadspriset för liknande tjänster.

c) Om kostnaderna hänför sig till centrala funktioner – t ex forskning, koncernplanering (group planning) i fråga om finansiering, produktion, marknadsföring, allmän PR – bör det kunna godtagas att moderbolaget efter eget val antingen fördelar kostnaderna mellan koncernens företag eller påför dotterbolagen kostnaderna för de speciella tjänster som de utnyttjat. I den mån ett dylikt affärsbruk följts bör fiskus avstå från att uppställa sådana villkor som leder till dubbelbeskattning.

3. I fråga om den bevisning som kan ankomma på vederbörande företag bör gälla att bevisbördan inte överstiger vad som behövs för att objektivt fastslå sakförhållandet eller vad som eljest kan anses rimligt med hänsyn till omständigheterna.

4. Om en stat likväl vägrar avdrag för de kostnader, om vilka här är fråga, bör staten förvissa sig om detta medför dubbelbeskattning och i så fall se till att bilaterala förhandlingar inleds. Målet bör vara att undanröja dubbelbeskattningen genom en smidig tillämpning av den egna lagstiftningen eller genom ömsesidig överenskommelse.

5. Om dotterbolagets stat tar ut källskatt på utbetalningar till det besläktade företaget bör den staten ta hänsyn till att detta företag haft kostnader för de tjänster som tillhandahållits dotterbolaget.

6. Även om man kan utgå från att här angivna principer normalt införlivas med den nationella lagstiftningen, rekommenderas att de bekräftas genom dubbelbeskattningsavtalen. IFA uppmanar därför OECD och FN att beakta dessa principer vid utformningen av riktlinjerna för avtalen till undvikande av dubbelbeskattning.

Seminarier

Vid sidan av den stora debatten avhölls två särskilda seminarier under ordförändskap av Mr D. A. Clarke resp. professor G. S. A. Wheatcroft. Det ena av dem behandlade frågan om förhållandet mellan skattemässiga och affärsmässiga räkenskaper, ett problemkomplex av stor betydelse för den praktiska tillämpningen av skattelagarna. På det andra lämnades redogörelser för de senaste nyheterna på skattefronten i Storbritannien, bl a den förmögenhetsskatt som väntades bli införd under 1976.

1976 års kongress m. m.

Årets kongress kommer att hållas i Jerusalem den 13–17 september. De ämnen som skall behandlas blir

1) Skattelättnader såsom statliga styrmedel – deras betydelse vid inkomstbeskattningen och en jämförelse med alternativa åtgärder som tar sikte på både ekonomiska och sociala mål.

2) Definitionen av realisationsvinstbegreppet i olika länder.

Svensk rapportör i ämne 2 blir Ulf Tivéus, Riksskatteverket.

1977 och 1978 års kongresser kommer att äga rum i Österrike resp. Australien.

Till sist kan nämnas ett personbyte i den permanenta vetenskapliga kommittén. Professor Leif Mutén, Internationella Valutafonden, avgick och ersattes av professor Edward Andersson, Finland.

C. O. S.